

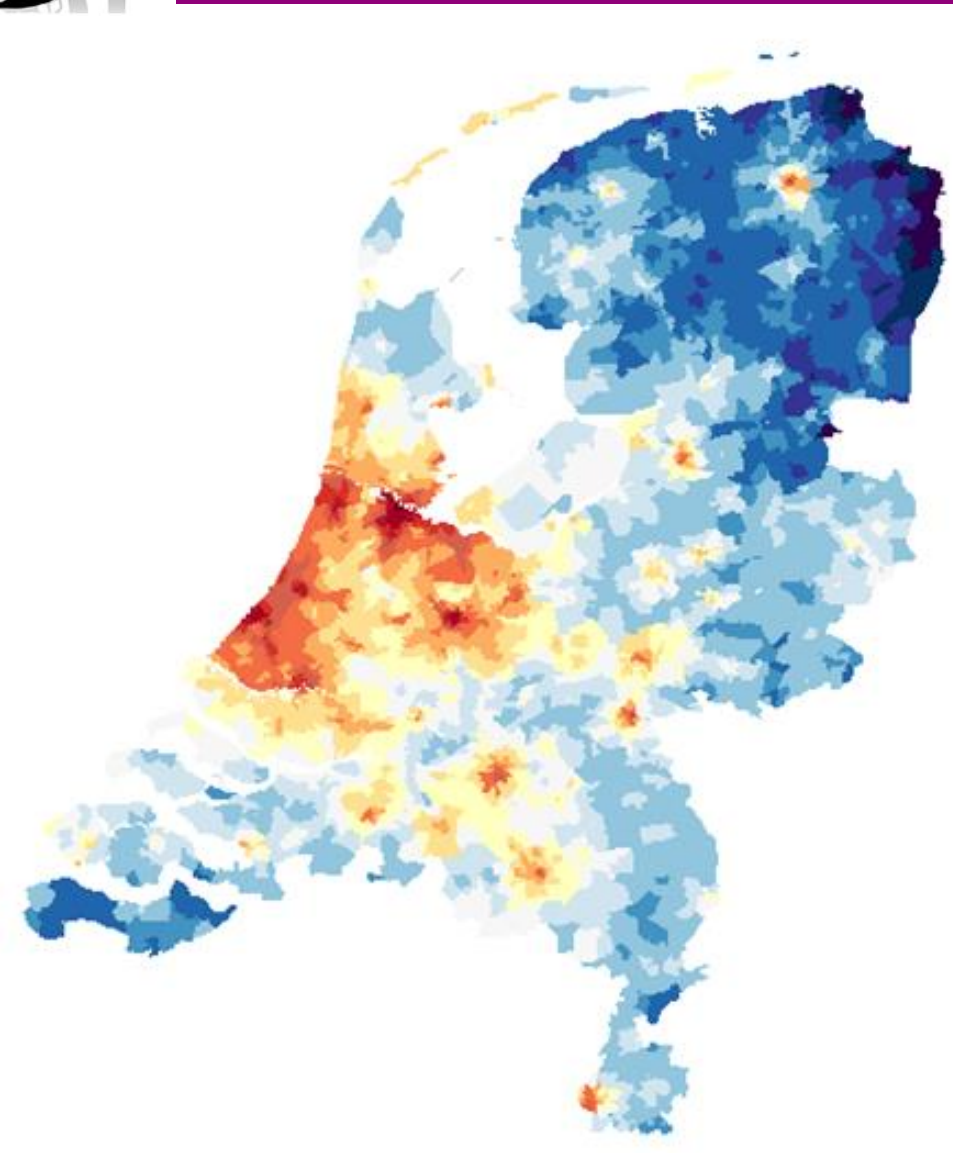
Centraal Planbureau

Agglomeratie, transportinfrastructuur en welvaart: inzichten uit LUCA

Coen Teulings

KIM-seminar

19 maart 2015

LUCA:

Coen Teulings

Ioulia Ossokina

Henri de Groot

Met dank aan:

Xichen Ji

Peter Arts

Stefan Groot

Gerard Verweij

met dank aan:

CPB-klankbordgroep

Rijkswaterstaat, AZ, BZK, EZ, I&M, FIN, SZW

NS, Significance, Provincie Zeeland en KvK Zeeland

VU, EUR, RUG

Dagmenu

Kenniseconomie en agglomeratie

- Sterke regional clustering human capital
- Sterke spill overs

Agglomeratievoordelen en transportinfrastructuur

- LUCA: Land Use, Commuting, Agglomeration

Toepassingen van LUCA

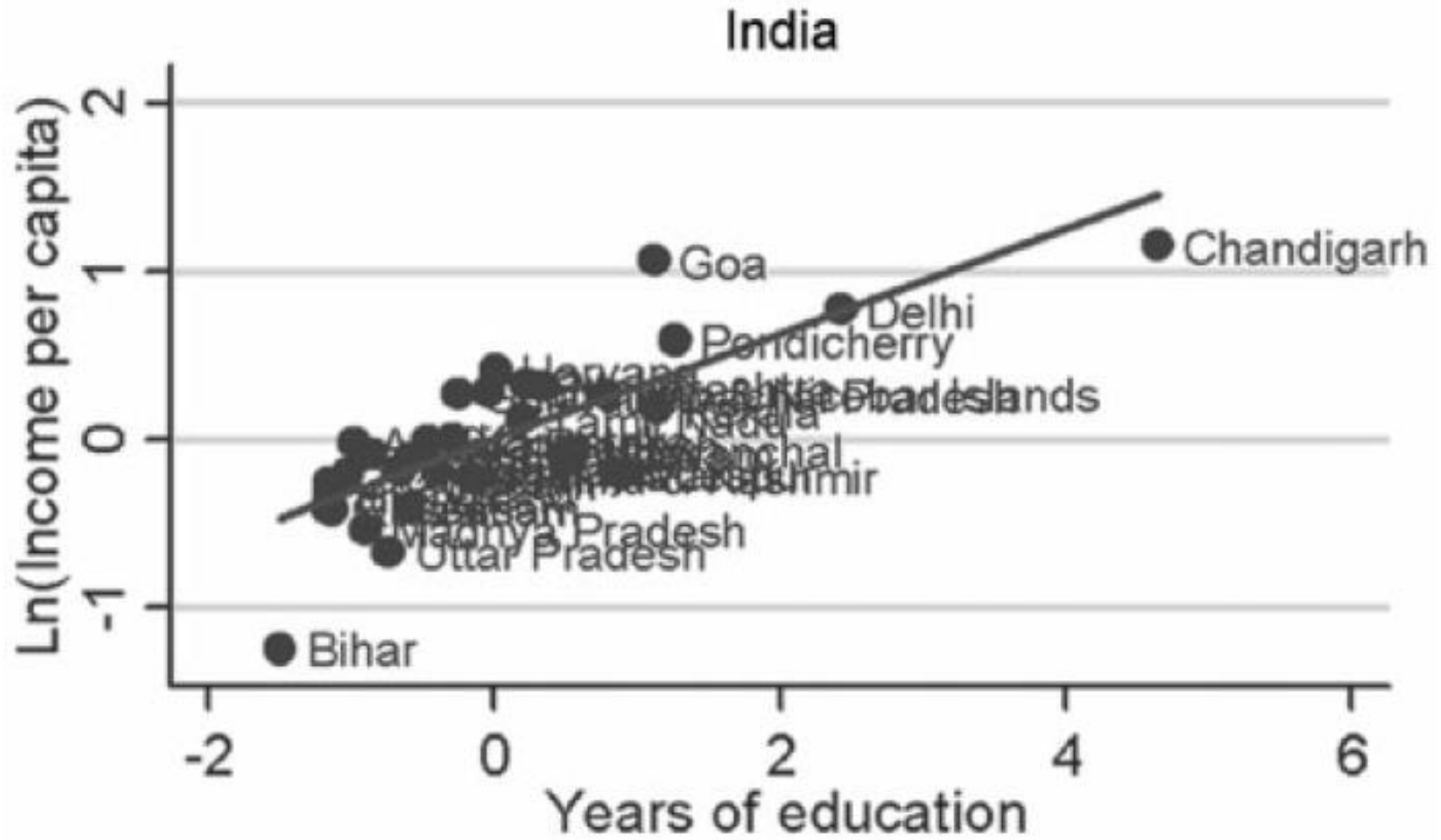
- Verbinding centrum-achterland
- Verbinding tussen twee perifere regio's
- (Betuwe lijn)

Trade off:

profiteren van agglomeratie – kansen voor iedereen

coef = .53632514, (robust) se = .03022503, t = 17.74

coef = .31301955, (robust) se = .0470328, t = 6.66

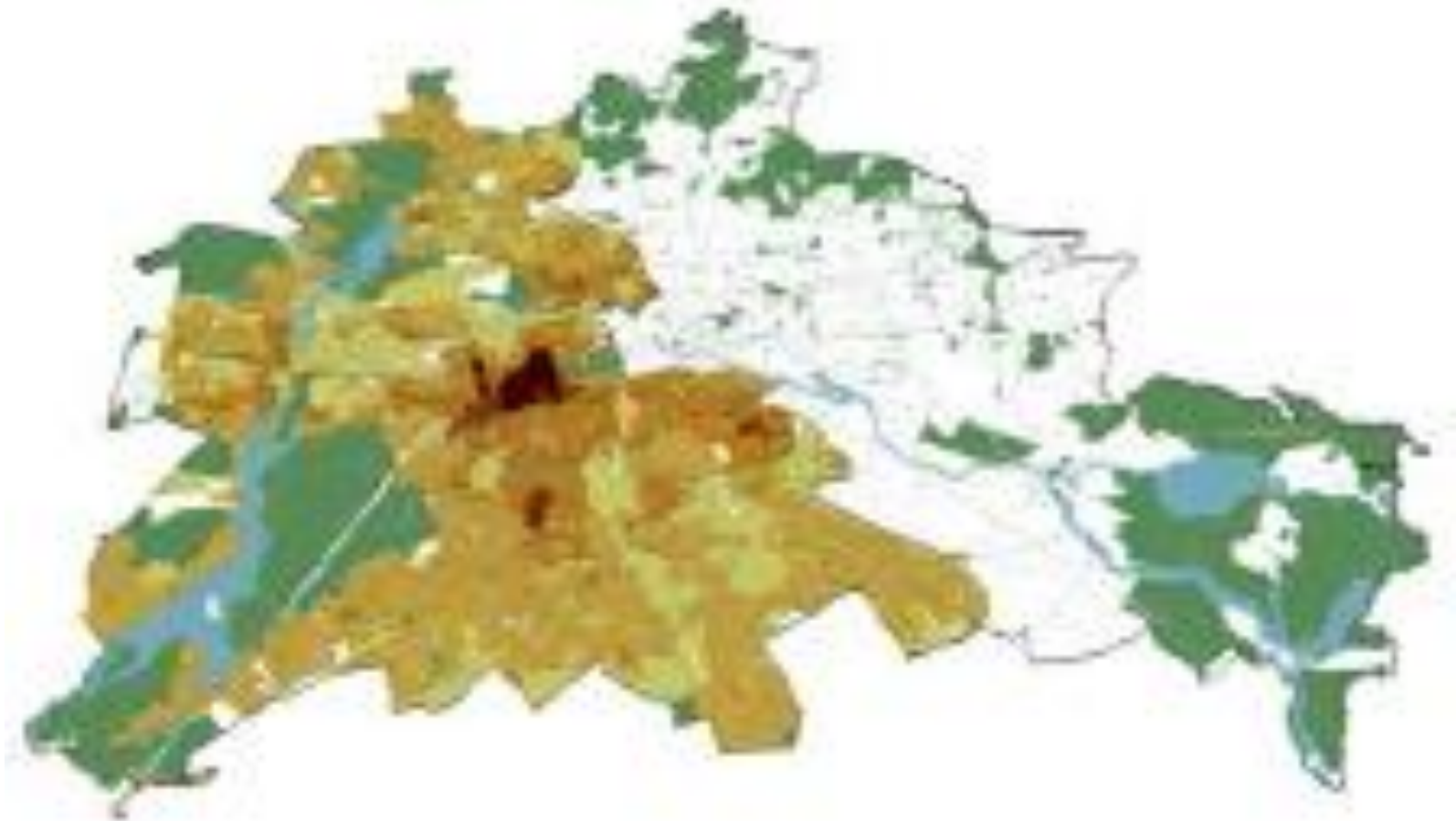

Berlijn 1936

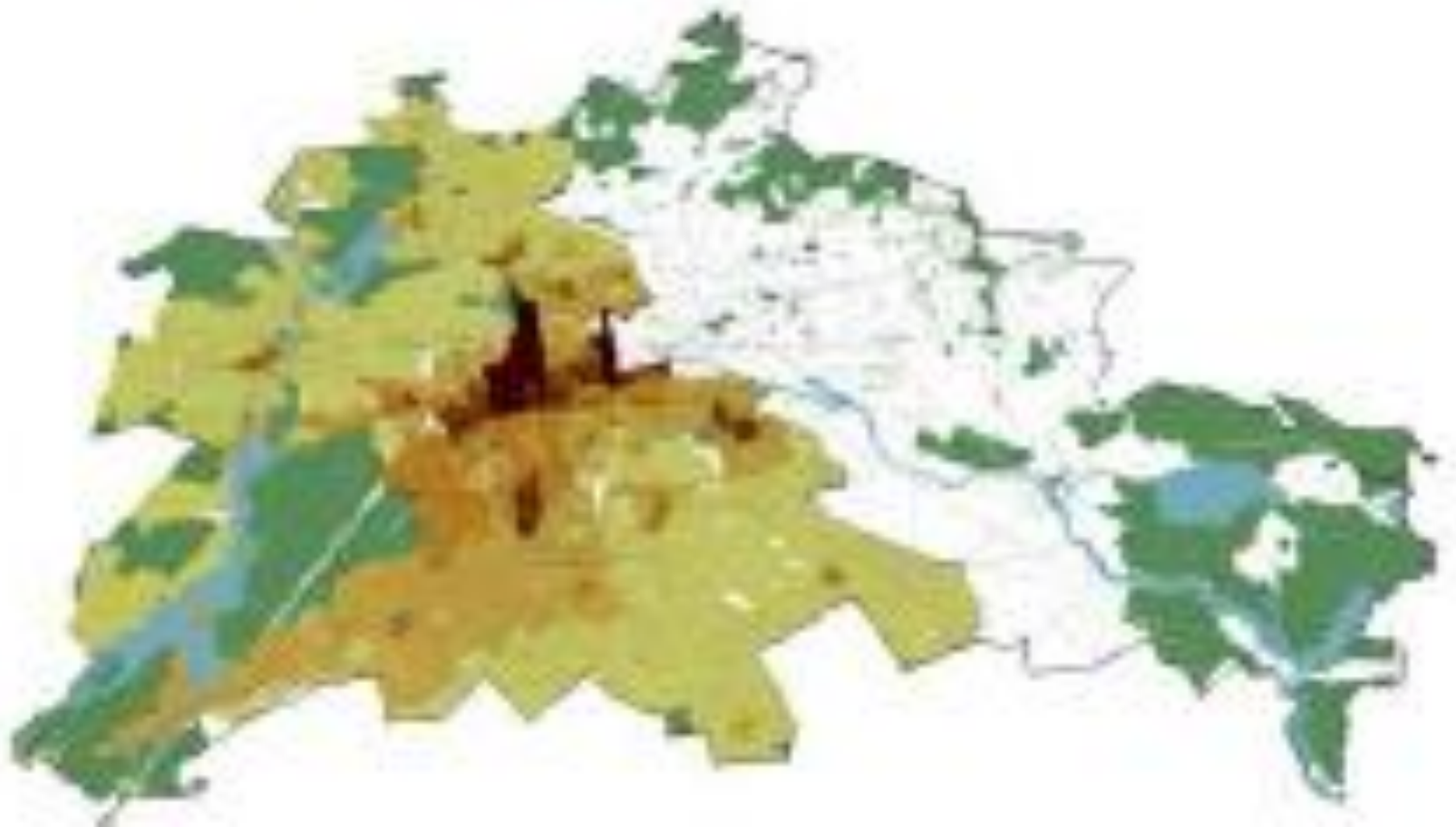

Berlijn 1986

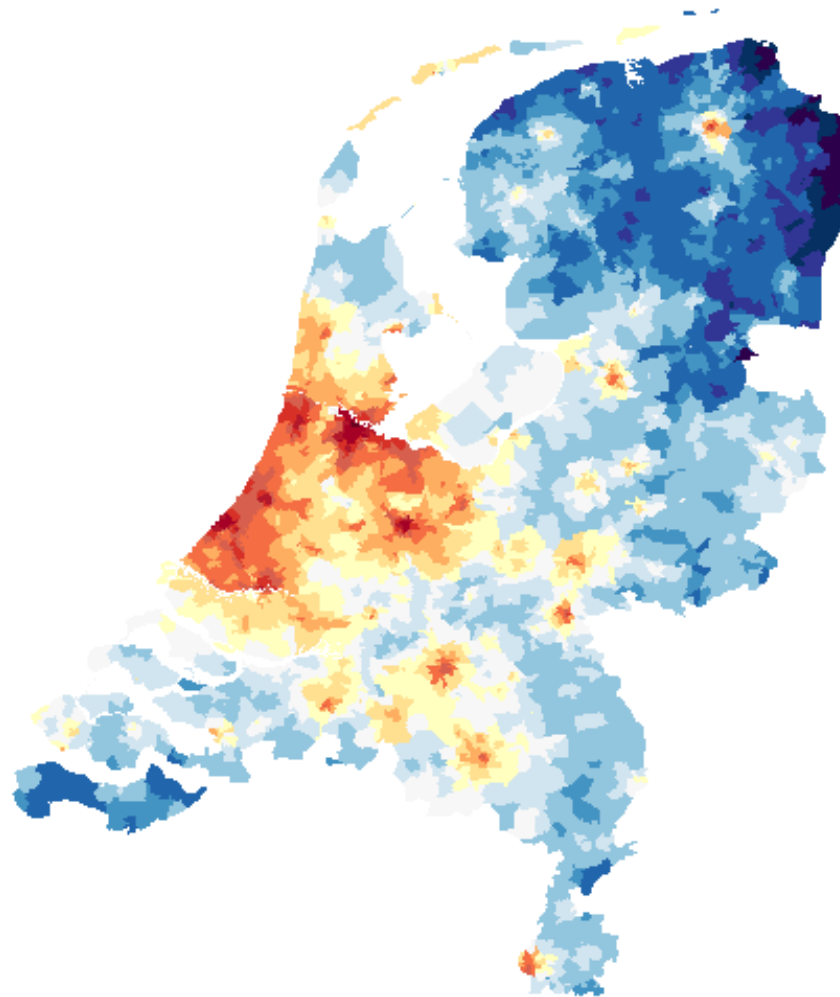
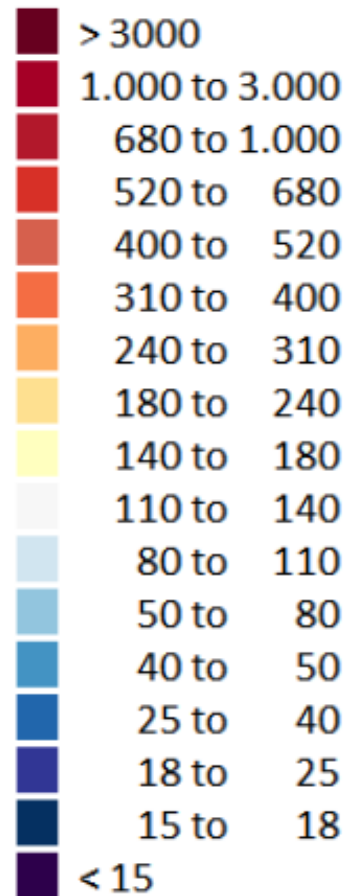

Berlijn 2006

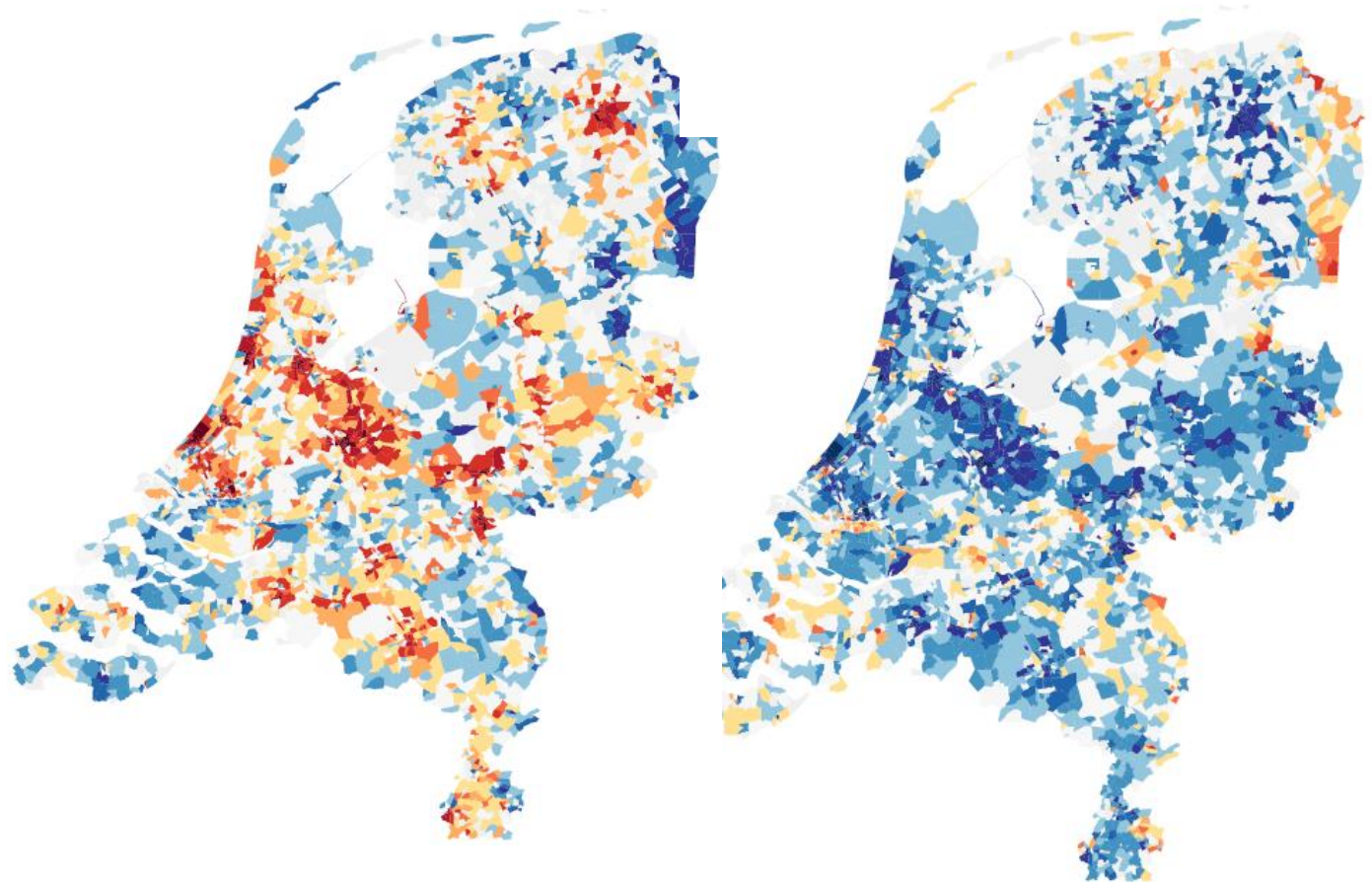
Grondprijzen, euro/m²

Aandeel hoogopgeleiden per postcode 4

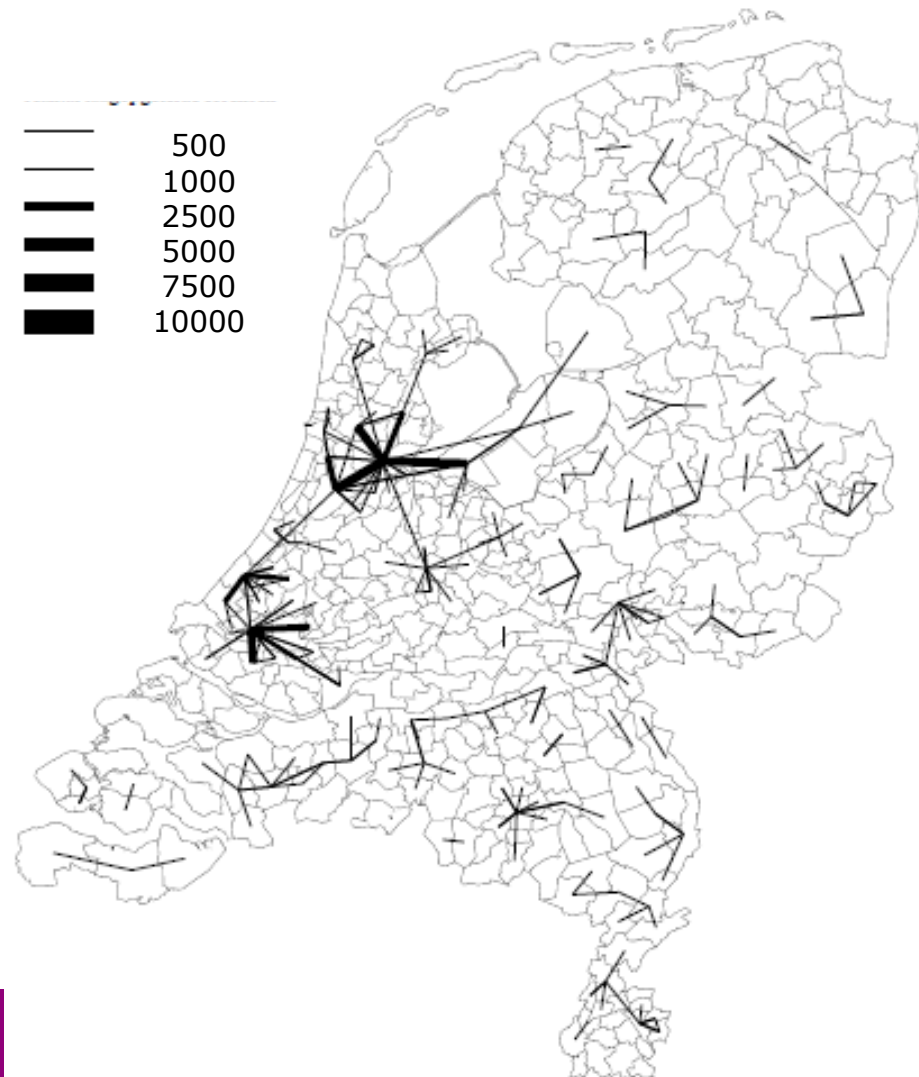
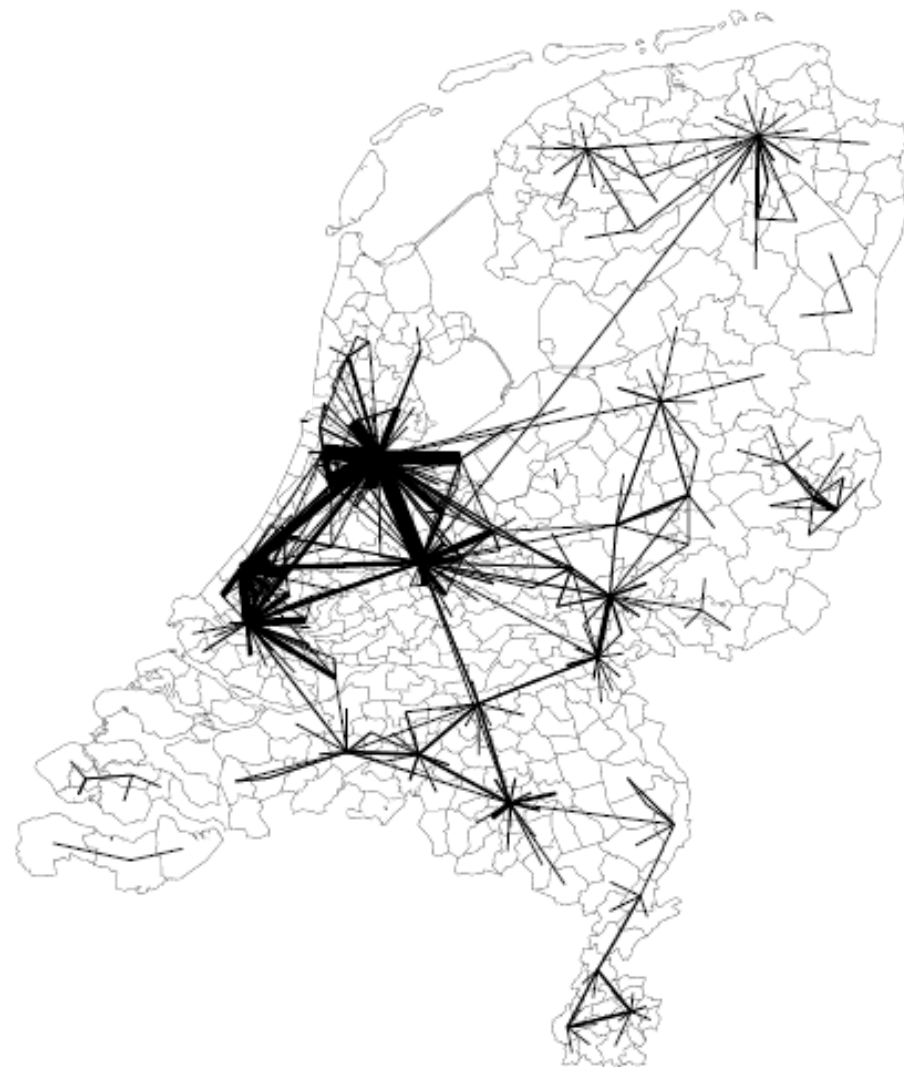
Aandeel laagopgeleiden per postcode 4

hoogopgeleide forensen per dag

laagopgeleide forensen per dag

Effecten transportinvestering: transportmarkt

Geen relocatie mensen/banen

- **Reistijdbesparing**

- **Modal switch**

Vanpool

Carpool

Transit

Biking

Walking

Motorcycle
& Other

Effecten transportinvestering: benutten en creëren agglomeratievoordelen

- Relocatie banen

- Relocatie inwoners

Een nieuw huis!

pointfun.nl

- benutten (privaat)
- creëren (extern, loonaanpassing)

- benutten (privaat)
- creëren (extern, niet in LUCA)

Toepassing 1: spoortunnels Noordzeekanaal

Jip:

woonde in Purmerend,
werkte in Purmerend,
gaat werken in Amsterdam

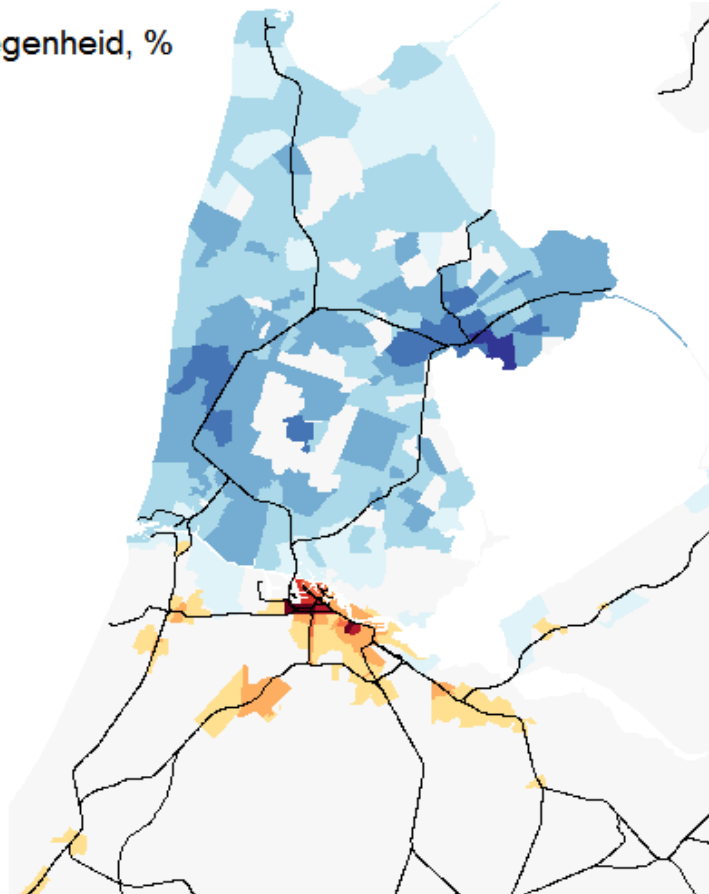
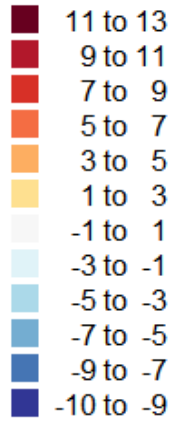
Janneke:

woonde in Amsterdam,
werkte in Amsterdam,
gaat wonen in Purmerend

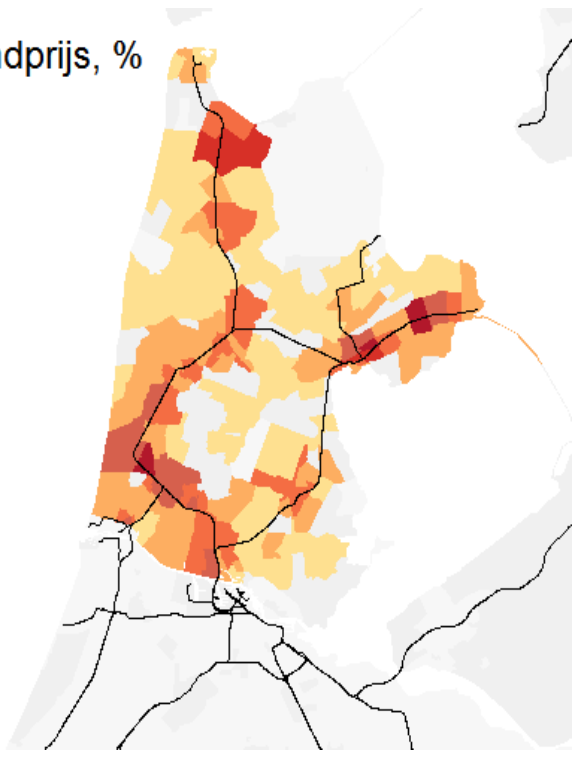
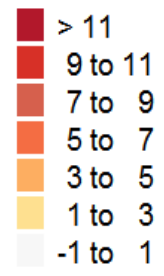
Banen vertrekken naar het centrum

Verandering in werkgelegenheid, %

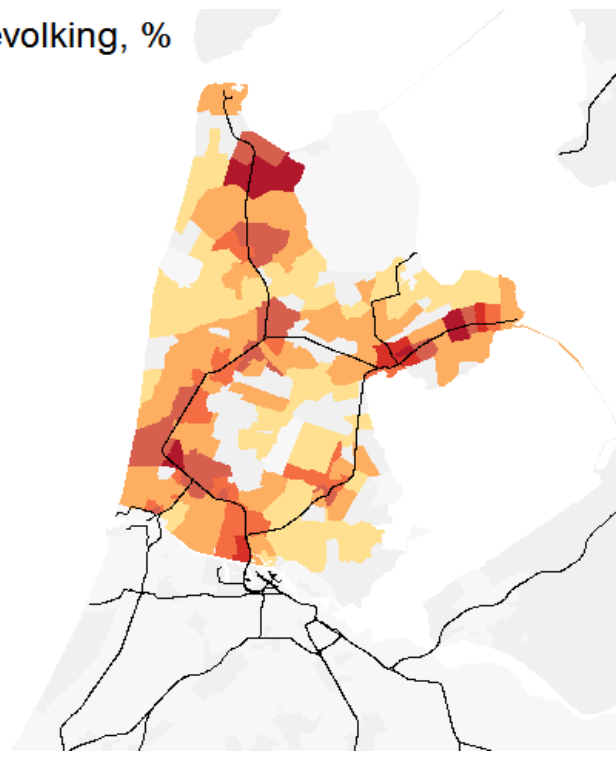
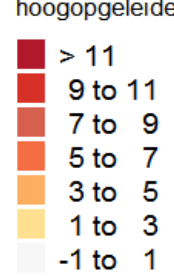

Achterland aantrekkelijker als woonlocatie

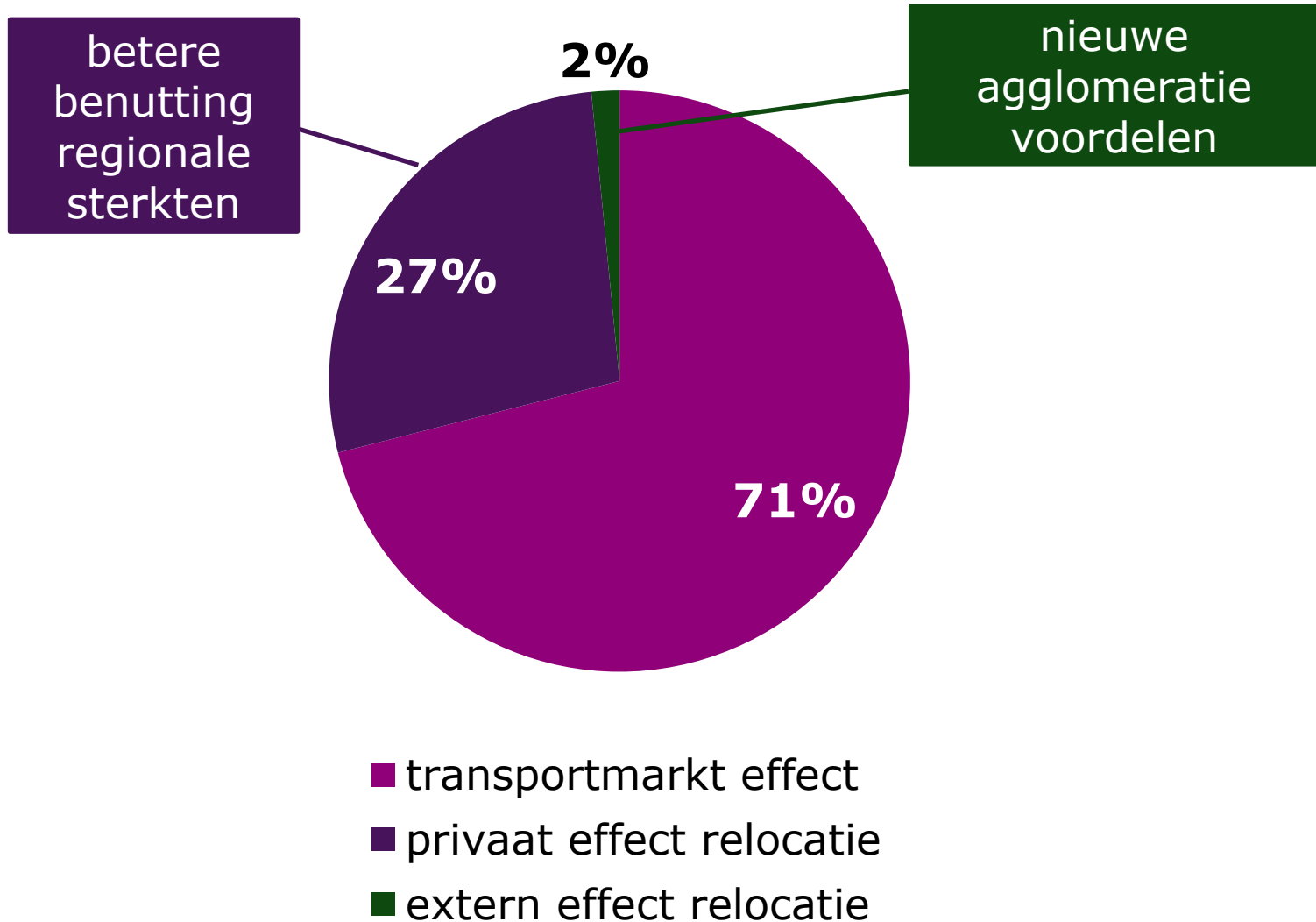
Verandering in grondprijs, %

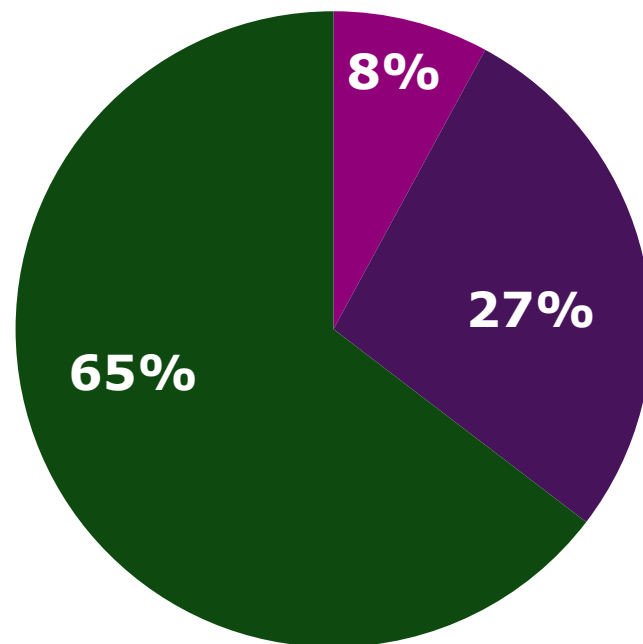
Verandering in bevolking, %
hoogopgeleiden

Welvaartsbaten: 2,7 mrd euro NCW

Welvaartsbaten werknemers naar opleidingsniveau

■ laag ■ middelbaar ■ hoog

Underschatting

- Grondwaarde werklocaties niet meegenomen
- Geen rekening gehouden met bouw extra woonlocaties

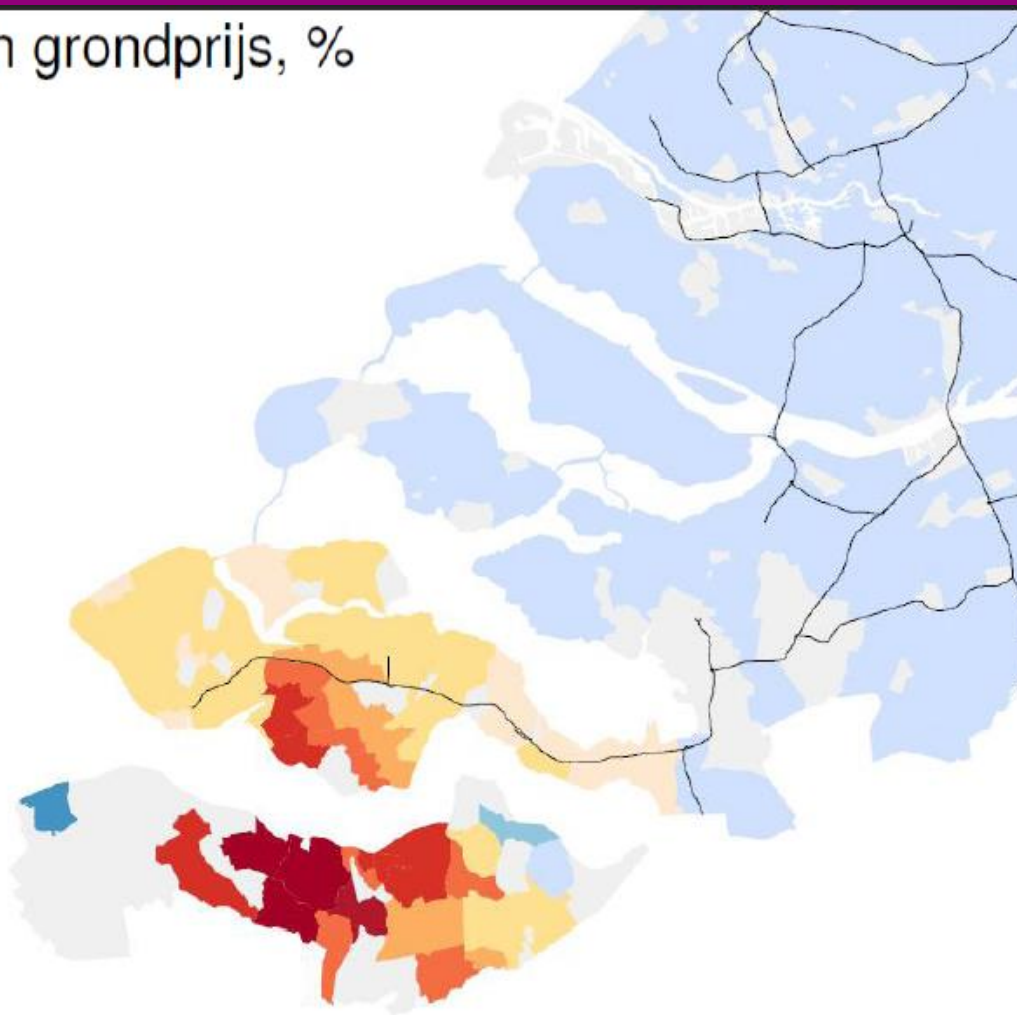
Toepassing 2: verbinding periferie-periferie

- Afgeschafte autoveren
- Westerscheldetunnel
- Autosnelweg
- Economische centra

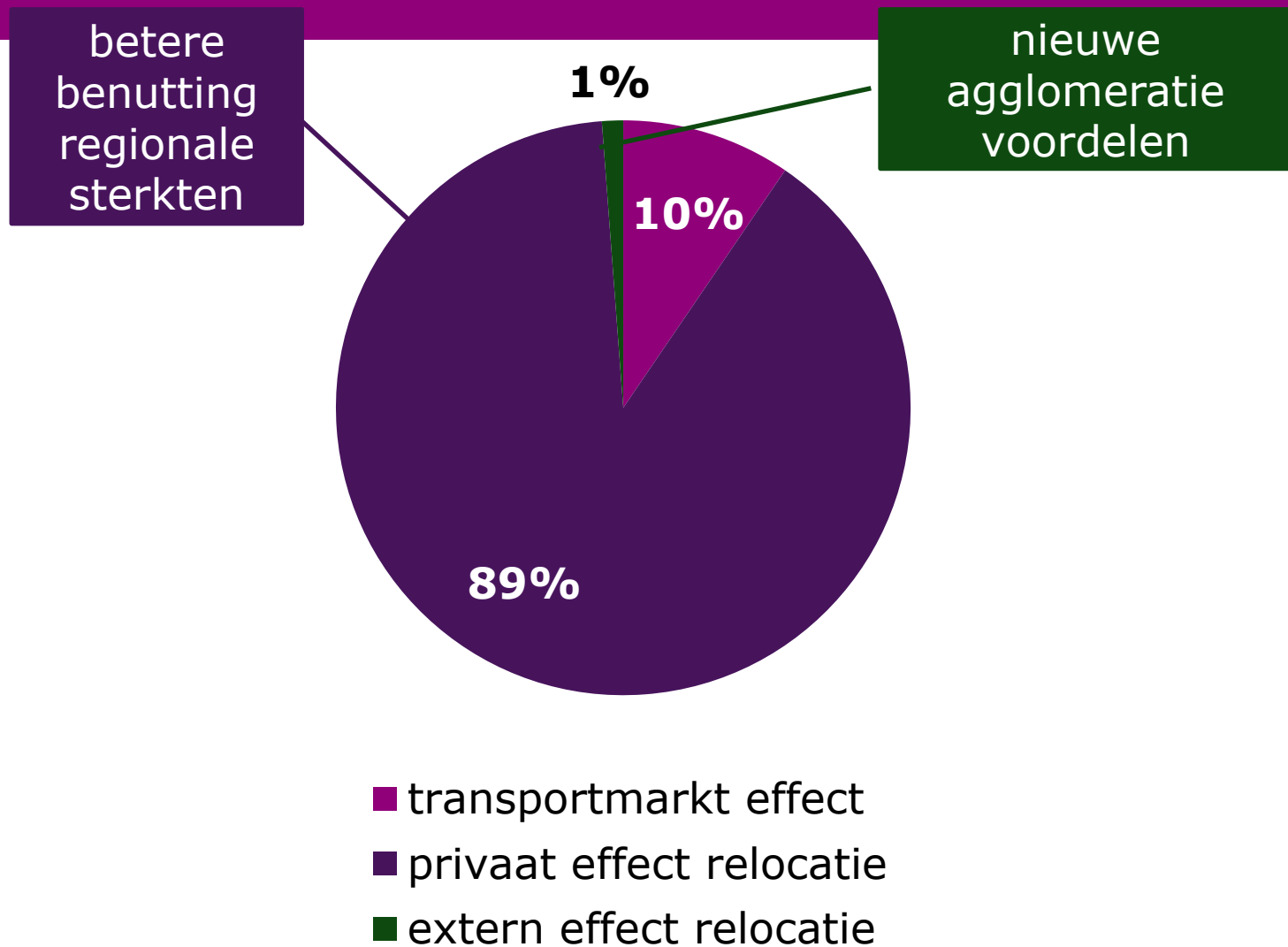

Beide regio's aantrekkelijker als woon- en werklocatie

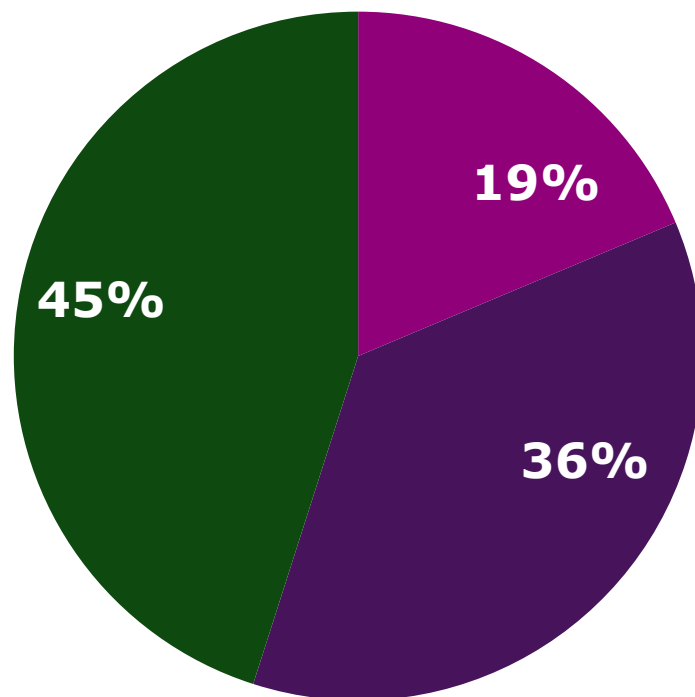
Verandering in grondprijs, %

Welvaartsbaten: 0,2 mrd euro NCW

Welvaartsbaten werknemers naar opleidingsniveau

■ laag ■ middelbaar ■ hoog

Raj Chetty

- Benutting voordelen agglomeratie
- Gelijke kansen voor iedereen

CPB Policy Brief “Agglomeratie, transportinfrastructuur en welvaart”
[http://www.cpb.nl/publicatie/agglomeratie-transportinfrastructuur-
en-welvaart](http://www.cpb.nl/publicatie/agglomeratie-transportinfrastructuur-en-welvaart)